

της **Βίκης Κωστή**

Μεγάλος αριθμός ενδιαφερομένων, παρακολούθησε την παρουσίαση του βιβλίου του κ. Σαμουήλ Μόρδου, με τίτλο «Οι Εβραίοι της Ζακύνθου – Χρονικό Πέντε αιώνων», καθώς και το ντοκιμαντέρ του σκηνοθέτη κ. Τώνη Λυκουρέση, με τίτλο «Το τραγούδι της Ζωής», την Κυριακή 10/1/2016, στο Πνευματικό Κέντρο της Ι.Κ. Αθηνών.

Ο Πρόεδρος του ΚΙΣΕ, κ. Μωϋσής Κωνσταντίνης, ο οποίος προλόγισε το βιβλίο, αναφέρθηκε σε οικογενειακά του στοιχεία που συνδέουν την καταγωγή του με τη Ζάκυνθο και την τέως εβραϊκή της κοινότητα. Αναφέρθηκε ακόμη στις μεγάλες εκδηλώσεις μνήμης και τιμής που έλαβαν χώρα υπό την αιγίδα του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδος και συγκεκριμένα τον Ιούνιο του 1992 η πρώτη, προς τιμήν των επιφανέστερων σωτήρων των Εβραίων της Ζακύνθου, Μητροπολίτη Χρυσοστόμου του Δημητρίου και Δημάρχου Λουκά Καρρέρ, και τον Ιούλιο του 2014 η δεύτερη, στη μνήμη των Ζακύνθιων Εβραίων, θυμάτων του Ολοκαυτώματος στη Κέρκυρα και στα Χανιά, όπως και στη μνήμη του Ζακύνθιου Μωϋσή Φόρτες που έπεσε μαχόμενος στο Ελληνοαλβανικό μέτωπο του '40. Ο κ. Κωνσταντίνης ξεχώρισε το βιβλίο του κ. Μόρδου, εξαιρώντάς το ως ένα συστηματικής και πλήρους καταγραφής πόνημα για την ιστορία των Εβραίων της Ζακύνθου, που εκδόθηκε μετά από την απaráμιλλα επίπονη, εντατική και επιμελή του εργασία.

Ο κ. Σ. Μόρδος, αφού μοιράστηκε με το κοινό προσωπικές του εμπειρίες που αποτέλεσαν έναυσμα και πηγή έμπνευσης στο εγχείρημά του, αναφέρθηκε συνοπτικά στις θεματικές ενότητες, βάσει των οποίων τμηματοποιείται η εργασία του, στο 400 σελίδων βιβλίο του, εκδοθέν το 2010, στο οποίο έχουν προστεθεί, λίγο μεταγενέστερα, δύο ακόμη συμπληρωματικές εργασίες του με τίτλο «Ενθύμημα Ζακυνθινών Εβραίων. 20ος Αιώνας – 2009» και «Συμπληρωματικά Στοιχεία για τους Ζακυνθινούς Εβραίους» αντίστοιχα. Στη συνέχεια της παρουσιάσής του, μετέφερε μια εμπεριστατωμένη εικόνα της ιστορικής διαδρομής της εβραϊκής παρουσίας στο νησί της Ζακύνθου, η οποία ήταν συνεχής από τα τέλη του 15ου αιώνα έως και το 1982, όταν έφυγε από τη ζωή ο πατέρας του συγγραφέα, Ερμάνδος Μόρδος, ο οποίος ήταν ο μόνος που μέχρι τότε παρέμεινε και εργάστηκε στο νησί σε όλη τη ζωή του, μετά τη σεισμοπυρκαγιά του 1953, που ουσιαστικά συντέλεσε στην καταλυτική και οριστική διάλυση της εβραϊκής κοινότητας. Τα πλούσια ιστορικά στοιχεία της ομιλίας του συγγραφέα, πλαισίωσε η παράλληλη παρουσίαση ενδιαφέροντος ιστορικού φωτογραφικού υλικού, που αν και γενικά ολιγάριθμο, λόγω της καταστροφής του 1953, αποτελεί σημαντικότατο κομμάτι της ιδιαίτερης αυτής εβραϊκής πολιτισμικής κληρονομιάς.

Μετά την παρουσίαση του βιβλίου, ακολούθησε η προβολή του ντοκιμαντέρ του πολυβραβευμένου σκηνοθέτη κ. Τώνη Λυκουρέση, με τίτλο «Το τραγούδι της Ζωής», σε συμπαραγωγή της NET και του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου. Η ιδιαίτερη ματιά και ευαισθησία του σκηνοθέτη, επικεντρώνεται στη διάσωση όλων των μελών της Ισραηλιτικής Κοινότητας Ζακύνθου, γεγονός μοναδικό σε όλη την Ευρώπη. Πριν τη προβολή της ταινίας, ο κ. Λυκουρέσης, μοιράστηκε με το κοινό προσωπικές του εμπειρίες, που ήδη από την παιδική του ηλικία είχαν καλλιεργήσει το ενδιαφέρον του για την εβραϊκή παρουσία στη Ζάκυνθο, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή των Επτανήσων. Ο σκηνοθέτης, που για το έργο αυτό λειτούργησε και σαν ιστορικός ερευνητής, ανέπτυξε εποικοδομητική συνεργασία με πληθώρα συντελεστών, εβραϊκών οργανώσεων και μη, μαρτύρων, φτιάχνοντας ένα ανεκτίμητο ψηφιδωτό οπτικοακουστικού υλικού, με ξεχωριστή φροντίδα και μεράκι.

Σε κλίμα συγκινησιακής φόρτισης παρέα με ακούσματα καντάδων, οι παρευρισκόμενοι, μετά τη λήξη της όμορφης αυτής εκδήλωσης, δέχτηκαν από ένα αναμνηστικό φυλλάδιο με σημαντικά ιστορικά στοιχεία από την ομιλία του κ. Σ. Μόρδου, αλλά και μαντολάτο και παστέλι, παίρνοντας ακόμη μια τελευταία γλυκιά γεύση από όμορφη Ζάκυνθο.